

Vragen m.b.t. Memo Eerste proefboring aardwarmte (geothermie) in de provincie Utrecht (2021MM80)

Partij	Nr	Vraag / Input	Antwoord / Reactie
PVV	1	De provincie Utrecht heeft een wettelijke adviesrol bij de omgevingsvergunning en daarom hebben wij de volgende technische vragen: Kan het college uitsluiten dat er aardbevingsactiviteit of trillingen kunnen ontstaan bij deze voorgenomen proefboring, immers de impact kan heel groot zijn, groter dan de project locatie en de directe omgeving?	Het gaat in dit geval om een boring die gericht is op het verzamelen van onderzoeksgegevens, niet om de productie van aardwarmte. De activiteit wordt uitgevoerd in opdracht van EBN (staatsbedrijf voor energiewinning) en geldt voor een beperkte termijn van circa één jaar. De procedure voor vergunningverlening voor boringen is erop gericht om het risico van aardbevingen en andere veiligheidsrisico's tot een minimum te beperken. Het bevoegd gezag voor het verlenen van vergunning(en) is niet de provincie, maar het Rijk. De provincie heeft hierbij het recht om advies te geven en het Rijk dient daar rekening mee te houden. Op dit moment is nog niet duidelijk welke vergunningsprocedure exact doorlopen wordt, omdat het gaat om een wetenschappelijke boring en niet om aardwarmtewinning. Bij de vergunningverlening voor aardwarmteprojecten wordt rekening gehouden met risico's in de buurt van aardgaswinning of actieve breuken in de ondergrond. In dergelijke gebieden kunnen, door de opgebouwde waterdruk die nodig is voor aardwarmtewinning, aardbevingen veroorzaakt worden. Deze ondergrondse risico's zijn in de regio Utrecht niet of nauwelijks aan de orde. In de provincie is er geen sprake van gaswinning en er zijn geen actieve breuken zoals in Limburg. Aanvullend is er voor geothermie in zandsteenreservoirs (zoals in de regio Utrecht) de kans op het voorkomen van geïnduceerde seismiek laag. Wij kunnen niet uitsluiten dat bouwverkeer en andere bovengrondse activiteiten kunnen leiden tot kleine trillingen in de ondergrond. Deze trillingen zijn vergelijkbaar met een bouwplaats. Wij hebben de voorkeur voor een locatie op afstand van woningen zodat deze (bouw)hinder beperkt blijft.

	2. Is of wordt er een risicoanalyse gemaakt, en kan u deze delen met PS?	Bij aardwarmtewinning wordt, voorafgaand aan de boring, een risicoanalyse ter inzage gelegd. We weten nu nog niet op welk moment en in welke vorm de risicoanalyse voor deze onderzoeksboring beschikbaar komt. Wij zullen hier EBN bij de verdere planontwikkeling om vragen en deze delen met PS zodra deze beschikbaar is. Een risicoanalyse kan ook uitwijzen dat een gekozen plek minder geschikt is en dat naar een andere locatie moet worden uitgeweken.
	3 Bent u het met de PVV eens dat er geen gevaarlijke industriële activiteit (zoals aardwarmteboringen) in en nabij de bewoonde omgeving mag plaatsvinden en dat de veiligheid in woonwijken op basis van het voorzorgsbeginsel voor altijd en met alle mogelijke middelen gewaarborgd moet blijven en dat dit ook geldt bij een proefboring? Zo nee waarom niet?	Voor industriële activiteiten gelden wettelijke normen voor externe veiligheid. Een initiatiefnemer zal richting het bevoegd gezag (het Rijk) moeten onderbouwen dat voldaan wordt aan deze normen. In de praktijk betekent dit dat er een zekere afstand aangehouden moet worden tussen risicovolle activiteiten en gebouwen en dat er zo nodig extra beheersmaatregelen nodig zijn. Hoe gevaarlijker de activiteit, des te groter de afstand of de omvang van de beheersmaatregelen. Aardwarmte is een relatief jonge bedrijfstak en er wordt door de industrie en het Rijk lering getrokken uit eerdere ervaringen. Zo wordt bij nieuwe projecten alleen nog gebruik gemaakt van dubbelwandige productieputten. De mijnbouwwet en het onderliggende besluit worden aangepast en uitgebreid met een schaderegeling als vergunningsvoorwaarde. Als eventuele schade niet goed gedekt is, kan de vergunning worden geweigerd. De normen voor externe veiligheid hebben geen betrekking op veiligheidsrisico's in de diepe ondergrond. Het antwoord op de volgende vraag gaat over de wijze waarop wij vinden dat omgegaan moet worden met de risico's in de diepe ondergrond.
	4 Is het college het met de PVV eens, dat voordat wordt ingestemd met een locatie om naar aardwarmte te boren dan wel een proefboring uit te voeren, er eerst: a. een wettelijke schaderegeling moet zijn op basis van een omgekeerde bewijslast voor de gehele duur van het aardwarmteproject / boring inclusief de nazorg-periode voor	De aansprakelijkheid voor schade volgend uit mijnbouwprojecten, waaronder aardwarmtewinning, is wettelijk vastgelegd. Deze ligt bij de veroorzaker van de schade: de initiatiefnemer. Dit is overigens iets anders dan planschade. Schadevergoedingen worden uitgekeerd zodra deze optreden. Planschadevergoedingen worden uitgekeerd op het moment dat een plan wordt vastgesteld. Deze vergoedingen worden

	alle schade (materiele, immateriële en planschade) die bewoners, bedrijven of gemeente wijten aan de aardwarmte-activiteiten / aardwarmteboring, b. een schadegarantiefonds moet zijn om de schade te dekken, c. een schadeprotocol moet zijn vastgesteld voor een snelle schadeafhandeling voor bewoners, bedrijven en gemeente, d. vastgesteld moet zijn dat bewoners en bedrijven die hun vastgoed binnen 10 jaar na de eerste geïnduceerde aardbeving verkopen uit het schadefonds een netto planschadevergoeding krijgen toegewezen. Zo nee, waarom niet en waarom zou u vooraf geen schaderegeling willen vaststellen die u vastlegt in een samenwerkingsovereenkomst?	door onafhankelijke partijen berekend en door het bevoegd gezag uitgekeerd conform een daarvoor vastgestelde procedure. Voor de onderzoeksboring volstaat de wettelijke aansprakelijkheidsregeling. EBN is volledig aansprakelijk en heeft voldoende draagkracht om voor eventuele schade te betalen. EBN is namelijk een staatsbedrijf met een balans van enkele miljarden. Wij hebben er vertrouwen in dat EBN op een goede manier met eventuele schadeclaims om zal gaan en zullen EBN daarop aanspreken als dat niet het geval is. Voor commerciële aardwarmtewinning volstaat de wettelijke aansprakelijkheidsregeling niet, omdat niet alle aardwarmtebedrijven de draagkracht hebben om niet verzekerbare schade te vergoeden en ook geen loket hebben om schade af te handelen. Daarom wordt door het rijk en de aardwarmtesector al enige tijd gewerkt aan een schadeprotocol. Dit protocol gaat over (1) snelle afhandeling door een onafhankelijke commissie die mijnbouwschadeclaims beoordeelt, (2) de bewijslast voor schade, (3) verplichte verzekeringen en (4) een waarborgfonds en/of garantstelling voor onverzekerbare risico's. Via IPO brengen wij in dat geothermie niet kan en mag plaatsvinden zolang de vergoeding van schade, voortkomend uit de winning van aardwarmte niet afdoende is geregeld. Duidelijk moet zijn welke partij(en) verantwoordelijk is (zijn) voor de vergoeding van schade als gevolg van trillingen. Wat ons betreft wordt er zonder landelijk schadeprotocol niet gestart met aardwarmtewinning in onze provincie. Afhankelijk van de inhoud van dit protocol bezien wij of we de (rest)risico's acceptabel vinden. Wij zien het niet als onze rol om met initiatiefnemers aanvullende afspraken te maken over schadeafhandeling.
5	De PVV neemt aan dat er een veiligheidsplan is of komt en wilt u dit plan ook met de PS delen, voordat de initiatiefnemer gaat boren en wij dat kunnen bespreken in	De toezichthouder (Staatstoezicht op de Mijnen) beoordeelt voorafgaand en tijdens de aardwarmteactiviteiten de werkplannen, veiligheidsplannen en het zorgsysteem dat bij een aardwarmtebron

		de commissie M & M.	hoort.
VVD	6	Is er een kans/mogelijkheid om bij specifieke – gunstige – resultaten de uitkomsten WEL direct in te zetten voor gebruik van aardwarmte? Nu is te lezen dat de voorgenomen boring enkel onderzoek dient, ongetwijfeld met een goede reden. Maar het maakt nieuwsgiering naar opties om toch te kijken wat er z.s.m. ingezet kan worden voor de warmtevisie.	Het is om meerdere redenen waaronder de kaders van de Mededingingswet niet mogelijk dat een door EBN (staatsbedrijf voor energiewinning) gefinancierde proefboring wordt ingezet voor commerciële warmtewinning. De boring zal echter veel publiek beschikbare informatie opleveren over de geschiktheid van de ondergrond voor de toepassing van geothermie voor een groot gebied rondom de feitelijke boorlocatie. Hierdoor nemen de financiële risico's voor het investeren in geothermie voor meerdere vergunninghouders en investeerders in significante mate af. Wij verwachten dan ook dat de proefboring de inzet van geothermie op commerciële schaal in een groot gebied van de provincie Utrecht zal versnellen. Voor de transitievisies warmte die de gemeenten momenteel opstellen is het van belang dat de inzet van geothermie wordt genoemd als een optie voor het verduurzamen van de warmtevraag. Op dit moment is er onvoldoende informatie over de ondergrond beschikbaar om de kansrijkheid en haalbaarheid van geothermie goed te kunnen inschatten.
SGP	7	Dit onderwerp kan de komende jaren nog best eens 'een ding' gaan worden. We willen het college daarom vragen ons mee te nemen in de vervolgstappen, met name ook in de communicatie met de omgeving en de manier waarop de provincie haar adviserende taak gestalte geeft.	Wij zullen PS informeren over de voortgang en status van de proefboring. PS is al eerder geïnformeerd over het Informatie- en Consultatieorgaan Aardwarmte (ICO) en onze adviezen aan het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) met betrekking tot opsporingsvergunningen voor geothermie. In eerste instantie zal de komende maanden binnen het zoekgebied een nadere zoeklocatie worden geïdentificeerd. Vervolgens zal een omgevingsvergunning worden aangevraagd. Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (het Rijk) is in deze het bevoegde gezag. De provincie heeft een adviesfunctie. Voor aanvang van de boring

			dienen uitgebreide veiligheids- en risicoanalyses te worden overlegd, zie ook de antwoorden op de vragen van de PVV. De provincie vindt het belangrijk dat de inwoners in de nabijheid van de geselecteerde locatie tijdig worden betrokken bij de plannen; de precieze wijze van communicatie moet nog worden bepaald maar te denken valt aan de inzet van het ICO. Het ICO biedt objectieve informatie en onafhankelijk advies over zaken die zich in de praktijk kunnen voordoen en hoe daar mee om te gaan. Dit is in het bijzonder aan inwoners en maatschappelijke partijen in de Utrechtse regio gericht die niet vanzelfsprekend aan tafel zitten tijdens de besluitvorming. Op deze manier kunnen zij tijdig participeren in de introductie van aardwarmte, zo ook als het gaat om een proefboring.